Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 242. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го ГРУДНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 21, 1983 No. 242. VOL. XC.

Денвер плянує створити Освітньо-Культурний Центр

Денвер, Коло. — В неділю, 11-го грудня ц.р., у приміщенні баптистської церкви, відбулось перше з черги засідання Організаційного комітету купна українського дому у Денвері.

О год. 1:30 по полудні численно зібрались зацікавлені громадяни і тут мали нагоду оглянути намічений будинок. На засідання прибув Олександер Черник, організатор Українського Освітньо-Культурного Центру у Філядельфії. Збори переводив один з членів Організаційного комітету купна дому, д-р Аскольд Мосійчук. Пляни і кошти купна нового дому представив голова Організаційного комітету Олександер Беймук.

Д-р О. Черник, на основі вже власного досвіду, дуже докладно інформував, в який спосіб треба переводити цю акцію і реалізувати так дуже важливий почин. Створення УОКЦентру має завдання віднайти і згуртувати дітей і молодь. УОК-Центр дуже позитивно вплинув на розвиток філядельфійської громади, то напевно і тут у Денвері виправдає себе, запевняв д-р Черник.

Присутні на залі ставили багато питань, на які д-р Черник відповідав ясно і вичерпно, тим створюючи повну довір'я атмосферу.

Рішено одноголосно приступати до купна нового дому. Запевняючи про успіх наміченого пляну, д-р Черник сам на цю ціль передав чек на 1,000 дол. і обіцяв давати всі вказівки і інформації на майбутнє.

Від'їжджаючи до Філядельфії, д-р Черник ще раз висловив надію, що купно народного дому і створення Освітньо-Культурного Центру в Денвері стане дійсністю в короткому часі.

У. Мазуркевич свідчила перед Комісією поштових справ

Вашінгтон. (Х.С.). — Перед розпущенням Конгресу ЗСА на різдвяні вакації відбулися свідчення перед Комісією поштових справ в справі поштової служби в СССР.

Ті переслухання були приготовані конгресменом Бенджаміном Ґіллманом з Ню Йорку та його асистентом Дейвидом Ено в співпраці з 79-ма іншими конгресменами.

Перед Комісією, яку очолює конгресмен Роберт Ґарсія з Ню Йорку, зізнавало 12 осіб, між ними Уляна Мазуркевич, голова філядельфійського Комітету Оборони Національних і Людських Прав України.

Свідки зізнавали про труднощі, які мають громадяни ЗСА з поштовою службою в СССР.

На столі перед свідками лежали 1,330 документів — недоручені листи і пакети з ЗСА до громадян в СССР, які зібрав конгресмен Ґіллман, та його асистент Д. Ено.

У. Мазуркевич мала теж інтерв'ю з кореспондентом „Голосу Америки".

Про переслухання писали американські часописи та були передачі по телевізії. Наступні зізнання відбудуться в Чикаґо і Ню Йорку.

Вийшла нова книжка інж. О. М. Тишовницького

Лос Анджелес, Каліф. — Вийшла 204-сторінкова книжка, „зіроксове" видання в опрацюванні інж. Омеляна Михайла Тишовницького, колись четаря артилерії УГА, п.з. „З мого архіву".

Від 1974 року — це вже четверта збірка статтей, листів, звернень, документів та інших архівних матеріялів різних авторів, організацій, установ, як і авторства О. М. Тишовницького, який видав цю збірку своїм власним коштом.

„Ціль і провідна ідея усіх тих чотирьох збірок, в яких є разом 1,410 сторінок, це головно збереження української родини, джерела і підстави існування українського народу", — пише О.М. Тишовницький.

Крім цієї останньої збірки в опрацюванні О. М. Тишовницького досі ще появилися три — інші: „Мої пам'ятки", „У боротьбі за українську родину", „Українська родина: підстава існування українського народу".

Збірка „З мого архіву" коштує 13 долярів, „У боротьбі за українську родину" — 20 долярів, а „Українська родина: підстава існування українського народу" — 10 долярів. Зацікавлені в отриманні цих збірок повинні звертатися на таку адресу: Meta — Central Bureau, 5222 North 11th St., Philadelphia, Pa., 19141.

Сеньйори зустрілись з Екзекутивою УНС

Під час зустрічі (сидять зліва): У. Дячук, д-р М. Кобринська, д-р І. Флис, д-р Р. Борковський, мгр В. Сенежак і В. Корчинський; (стоять, зліва): В. Сохан, д-р О. Волянський і С. Гавриш.

Джерзі Сіті, Н.Дж. — П'ять членів Управи Об'єднання Сеньйорів УНС відбули тут у Головній Канцелярії УНСоюзу в четвер, 15-го грудня, спершу свої наради, а відтак зустріч із затрудненими в Головній Канцелярії членами Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу — д-ром Іваном Флисом, головним предсідником, Володимиром Сохеном, головним секретарем, Уляною Дячук, головним касиром, і головним організатором Степаном Гавришем.

Присутніми на нарадах від Об'єднання були: д-р Роман Борковський, голова, д-р Олег Волянський, секретар, мгр Володимир Сенежак і д-р Марія Кобринська, члени Управи, та Володимир, член Контрольної комісії.

На їхніх нарадах члени Управи Об'єднання Сеньйорів УНС обговорювали передусім програму чергового, вже 10-го, тобто й ювілейного З'їзду, який відбудеться знову на Союзівці при кінці травня 1984 року. З'їзди сеньйорів тривають цілий тиждень і вони притягають учасників з близьких і далеко віддалених громад.

Крім програми 10-го З'їзду, члени Управи обговорювали можливості сторінки сеньйорів в англомовному „Українському Тижневику", бо серед членів Об'єднання є велике число вже тут народжених українців, для яких англійська мова є більш зрозуміла.

Про ці та інші справи члени Управи Об'єднання відтак нараджувались з

(Закінчення на ст. 3)

СТВОРЕНО НОВУ ЕПАРХІЮ УКЦ В ЗСА

ВЛАДИКА РОБЕРТ М. МОСКАЛЬ ПРИЗНАЧЕНИЙ ЇЇ ПЕРШИМ ЄПИСКОПОМ

Владика Роберт М. Москаль.

Філядельфія, Па. (М.Д.). — Апостольський делеґат у Вашінґтоні архиєпископ Піо Лягі подав до публічного відома у вівторок, 20-го грудня ц.р., що Папа Іван Павло II створив нову епархію Української Католицької Церкви в ЗСА з осідком у Пармі, Огайо.

Першим єпископом новоствореної епархії Папа найменував теперішнього помічника Філядельфійського архиєпископа і Митрополита Стефана Сулика — Роберта Михаїла Москаля.

Дата уведення на престіл новонайменованого єпископа буде подана незабаром.

І. КЛЯЙНЕР ВИСТУПИВ В ОБОРОНІ УКРАЇНЦІВ

Ню Йорк. — Російськомовна нюйоркська газета „Новое Русское слово" в ч. 26, 331 з п'ятниці, 16-го грудня ц.р., помістила лист до редакції відомого жидівського публіциста, журналіста і діяча, який недавно виїхав з України і тепер проживає на волі в Ізраїлі, під назвою „Несправедливість по відношенні до українців". Внизу передруковуємо його лист з „Н.Р.С." в перекладі на українську мову. — Ред.

Високоповажний Пане Редакторе!

У „Новом Русском Слове" з 9-го листопада я прочитав нотатку Йосифа Вінокурова 'Книга і пам'ятник' про побудову у Філядельфії пам'ятника жертвам Бабиного Яру. Ця інформаційна нотатка ледви чи може викликати заперечення, окрім, як мені здається, одного моменту.

Мене насторожила фраза: 'Я називався Єфім Ш. Шнайдерман. Мені було 11 років, а моїй сестричці Ґіті тільки шість, коли нацисти з українськими націоналістами погнали нас у Бабин Яр, де і розстріляли разом з мамою".

Не знаю, хто написав ці слова від імени дитини, що загинула. Й. Винокуров подає до відома, що вони (ці слова) вміщені під фотографією загинулих дітей, що встановлена біля пам'ятника. Це справді монумент нашої національної скорботи, і ми всі знімаємо шапку і клонимо голови перед пам'яттю мільйонів загиблих. Але навіщо підмішувати до скорботи політичні порахунки? Дитина навряд чи знала офіціяльну термінологію і не сказала б 'нацисти і українські націоналісти', а сказала б, правдоподібно, 'німці'.

Я прожив у Києві 36 років, у Бабиному Ярі загинули деякі мої рідні. Про проблему відносин поміж жидами і українцями я знаю не

(Закінчення на ст. 3)

ВЕЧІР В ПОШАНУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Ню Йорк. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 23-го грудня ц.р., в годині 7-ій вечора, тут, при 136 Друга авеню, відбудеться Вечір в пошану Лесі Українки, на якому доповідатиме д-р Володимир Жила, професор Тексаського університету і літературознавець, на тему: „Прометеєві мотиви в драматичних творах Лесі Українки".

У музичній частині Вечора виступлять: жіночий квартет, музичний керівник — Михайло Лев, Соня Качарай — сольоспів, музичний супровід — Михайло Лев.

В КУВЕЙТІ ЗЛОВИЛИ ЗЛОЧИНЦІВ

Кувейт. — Уряд Кувейту обвинуватив у неділю, 18-го грудня, дев'ять іракців і трьох ливанців у злочині бомбового нападу минулого тижня на американське посольство в Кувейті та п'ять інших цілей. Всі обвинувачені виявилися мусулманськими шіїтами.

Офіційні власті Кувейту повідомили, що всі 10 терористів були арештовані та призналися до вини і станутъ перед судом негайно. Один іракець все ще знаходиться на волі, а ще інший загинув як водій автомобіля, який вибухнув з динамітом перед американським посольством.

Офіційні особи американського посольства заявили, що чотири особи, експерти безпеки, прибули до Кувейту, щоб допомогти розслідити справу.

У Вашінґтоні, не зважаючи на арештування даної групи терористів, далі вважають, що покищо не відомі справжні організатори бомбових нападів. Представники Державного департаменту заявили, що арештування 12-ох осіб не представляє ще повного розкриття всієї мережі терористичних гнізд та не говорить нічого про те, хто був виконавцем і організатором попередніх бомбових нападів на головні квартири американських, французьких та ізраїльських військ в Ливані.

Державний міністер для справ уряду Абдул Азіз Гуссейн заявив, що всі 10 арештованих стануть перед судом державної безпеки, обвинувачені в організуванні та виконанні терористичних актів у Кувейті 12-го грудня. Гуссейн також сказав репортерам, що генеральний поркурор зажадав кари смерти для всіх обвинувачених.

Міністер Гуссейн також сказав, що велику кількість зброї і вибухових матеріялів знайдено у трьох будинках, якими користувалися обвинувачені особи. Зброю та інший терористичний матеріял доставляли до Кувейту в газових бальонах і циліндрах, у бочках замість нафти тощо.

Р. Реґен втрачає довір'я у виборців, — кажуть опити Гарріса

Вашінґтон. — Опити інституту Луїса Гарріса, переведені 8-го і 12-го грудня ц.р. серед 1,249 виборців, показали, що президент Реґен дещо втратив довір'я населення і що закордонна політика теперішньої Адміністрації вимагає зміни.

Згідно з цими опитами, 67 відсотків американців проти 24-ох вважають, що загибіль такої великої кількости американських морських піхотинців в Ливані у порівнянні з місією, яку вони там виконали, є трагедією для ЗСА, несправедливістю і вимогою зміни цілої настанови дотеперішньої політики на Близькому Сході. 61 відсотків проти 35-ох висловлюють турботу, що президент Р. Реґен веде американський народ до „нової війни". У порівнянні з опитом в лютому ц.р. число затурбованих зросло аж на 10 відсотків. 51 відсоток до 36-ох вважають, що Волтер Мондейл на становищі президента повів би кращу закордонну політику і відвернув би загрозу війни."

Також в усіх інших справах відсоток запитаних американців збільшився в некорисгь Р. Реґена, крім висадки американських військових частин на Ґренаду, яку схвалили 56 відсотків виборців. Виглядає, — кажуть політичні спостерігачі, — що американські громадяни турбуються під теперішню пору двома найважливішими справами: ситуацією в Ливані, а зглядно існуючою там безвихідною ситуацією та загрозою для життя вояків, і браком співпраці чи принаймні корисного діялогу між Вашінґтоном і Москвою, в наслідок чого були перервані переговори про такі важливі справи, як міжконтинентальні ракети, редукція яких є справою преважливого значення. Аж 59 відсотків в опитуванні Л. Гарріса вважають, що теперішня Адміністрація не вміла дати собі ради з переговорами, або ставилася до них надто байдуже.

У СВІТІ

ВИДАТНИЙ ПІДПІЛЬНИЙ лідер польської профспілки „Солідарність" Збіґнєв Буяк у недавньому інтев'ю заявив, що на його думку поляки повинні розпочати тепер „довгий марш" опору урядові, утворюючи підпільні організації в школах, на фабриках та в інших установах країни. Далі найнебезпечніший для уряду підпільник Буяк сказав, що тоді, як уряд має у своїх руках апарат насильства — армію та поліцію — і ним придушує відкриту опозицію, країна змінилася цілковито у своєму ставленні до влади з огляду на заснування „Солідарности", незалежного профспілкового руху в 1980 році. Буяк проживає в Польщі в таємних місцях, і поліція розшукує його від часу введення військового стану 13-го грудня 1981 року.

РОБЕРТО Д'ОБЮСОН БУВ найменований своєю партією Національний республіканський союз на президента Сальвадору. Він є лідером цієї правої партії. У своїй промові, яку д'Обюсон виголосив з нагоди прийняття найменування, він обвинуватив ЗСА за їх вмішування у справи Сальвадору, особливо за їх критику участи високих військових старшин у „бригадах смерти". Як відомо, ЗСА вимагають від уряду Сальвадору, щоб він звільнив з армії всіх військових старшин, які так чи інакше причетні до діяльності так званих „бриґад смерти" і вислав їх за межі Сальвадору щонайменше на три роки.

АМЕРКАНСЬКО-СОВЄТСЬКІ ВІДНОСИНИ на неурядовому рівні пожвавились, не зважаючи на загальне офіційне охолодження та зірвання переговорів про зменшення різних видів зброї та спаду в культурному обміні. Залишається ще широке коло обміну від наукових контактів до спортових. Ці контакти переважно започатковують і підтримують американські групи, — повідомляють американські офіційні джерела.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ ПОСЛАНЕЦЬ президента Роналда Реґена на Близький Схід Доналд Рамсфелд зустрівся в неділю, 18-го грудня, в Каїрі з президентом Єгипту Госні Мубараком і провів з ним двогодинну розмову. Офіційні представники єгипетського уряду заявили, що Д. Рамсфелд пояснив президентові Мубаракові подрібно всю суть американсько-ізраїльської угоди про стратегічну співпрацю, яка була схвалена минулого місяця на переговорах між Президентом і прем'єр-міністром Ізраїля Їцаком Шаміром. Виступаючи перед кореспондентами, Мубарак заявив: „Тепер я вважаю, що я зрозумів теперішнє положення, до певної міри воно є переконливим".

ТРИ ЛІДЕРИ ОСНОВАНОГО в Дамаску протиарафатського центру, закликали в неділю, 18-го грудня, голову Палестинської Визвольної Організації Ясіра Арафата негайно зрезиґнувати зі свого становища. На пресовій конференції головний політичний лідер бунтівників Немеґ Салеґ, відомий як Абу Салеґ, військовий командир бунтівників Саєд Муса і головний теоретик бунтівників Самієґ Кадрі присягли в тому, що якщо Арафат не зрезиґнує добровільно, вони змусять його зробити це.

КОМІСІЯ СТВЕРДЖУЄ ІСНУВАННЯ ПОМИЛОК В РІШЕННЯХ КОМАНДУВАННЯ

Вашінґтон. — Підкомісія Конгресу ЗСА, яка розслідувала справу бомбового нападу на головну квартиру американської морської піхоти на бейрутському летовищі, прийшла до висновку, що „дуже серйозні помилки в оцінці" були зроблені старшинами на місцях і у вищому командуванні, які залишили американські становища уразливими і доступними на проведення таких терористичних нападів.

З Єрусалиму ізраїльські військові джерела повідомили, що ті самі причини склались на подібний бомбовий напад на головну квартиру ізраїльських військ у ливанському місті Тир. В обидвох випадках зроблено відповідні рішення посилити безпеку військових контингентів, які перебувають у Ливані.

Щодо подій в Ливані, то вони мають різноманітний характер.

З північного порту Тріполі повідомляють, що ізраїльська корабельна артилерія знову обстріляла готові до евакуації оточені просирійськими бунтівниками вірні Арафатові палестинські частини партизанів, але у вівторок, 20-го грудня п'ять грецьких пароплавів під прапорами ОН і під французькою охороною припливли до Тріполі і почали забирати 4,000 вірних Арафатові палестинських партизанів і евакувати їх до Тунісу та Південного Ємену. Ізраїльських кораблів вже не було. ЗСА висловили побажання, щоб ізраїльці не ставили перешкод евакуації палестинців під командою Я. Арафата.

Вводять нову систему платень вчителів

Шарлот, Північна Каролайна. — Після двох років вивчення і обговорення шкільна рада району Шарлот-Мекленбурґ схвалила нову радикальну систему вишколу вчителів та програму підвищення кваліфікації, пов'язану з учительською кар'єрою та підвищенням платні відповідно з кваліфікаціями.

Така система вже викликала зацікавлення шкільних рад в інших стейтах країни, а також і вчителів у зв'язку з новим способом підвищення кваліфікацій та властиво винагородження відповідно до рівня кваліфікації.

Член Вчительської ради південного району в Атланті д-р Линн Корнет заявила з огляду на нову форму підвищення кваліфікацій учителів та пов'язаним з нею підвищенням платень за вчительську працю: „Є цілий ряд стейтів або районів, які мають різні види підвищення кваліфікацій вчителів і підвищення платні або так званих плянів підвищення кар'єри. Ця програма дійсно поєднує процес підвищення кваліфікацій вчителів з їх ступенем кар'єри, тобто званням підбору і оплати.

Згідно з новою програмою, яка була одноголосно прийнята минулого тижня шкільною радою, найвищу платню — 37,000 долярів на рік, отримають учителі, які досягли найвищого III ступеня учительських кваліфікацій та кар'єри. Тепер найбільшою заробітною платнею шкільного вчителя є 24,900 долярів річно. Передбачаючи триступневу кар'єру вчителів, програма передбачає використання досвідчених вчителів на вищому ступені кар'єри не тільки для кваліфікованого ведення процесу навчання в школах, але й для проведення відповідних курсів для обміну досвідом і підвищення кваліфікацій вчителів на нижчому ступені.

Програма включає посилене навчання вчителів, атестаційні сесії, а також учительське стажування на протязі до шести років.

В АМЕРИЦІ

З УСІХ КОЛИШНІХ президентів найактивнішим щодо заробітків виявся Джералд Р. Форд, який заробив збоку лише самого цього року майже один мільйон долярів. Це все винагорода за його часті виступи з доповідями з різних нагод, з його дорадчих і консультативних допомог для багатьох бизнесових фірм та з телевізійної ролі у відомій серії „Династія", де він в середу, 21 грудня, грає сам себе. Обом іншим колишнім президентам, Ричардові Ніксонові і Джиммі Картерові, так багато заробляти не вдається, бо і проти одного і проти другого певні кола американців ведуть гостру боротьбу. Натомість колишній президент Форд є загально любленим усіма, особливо ж тими, які мають в своїх руках можливість дати йому добре заробити.

МАЛО ХТО НЕ ЗНАЄ славнозвісного музичного фільму „Савнд оф Мюзік", зробленого на підставі книжки „бестселлера", написаного баронесою Марією фон Трапп про її монаше життя ще під Австрією, перед приходом туди нацистів, вихід з манастиря і працю гувернантки у барона, — потім втечу цілої родини через Альпи у вільний світ, аж до Америки, де вони і замешкали в містечку Стов у Вермонті, відкривши лещатарський ресорт. Цей ресорт три роки тому зазнав пожежі; але на цей сезон родина Трапп відбудувала всі лещатарські угіддя за ціну 7 мільйонів долярів і чекає гостей вже на це Різдво. З цього приводу всі американські часописи подають цю вістку, як одну з головніших вісток американського буття.

ІЗ ЗНАЧНИМ ПОЛІПШЕННЯМ економічного стану всіх американців тепер, відколи обіцяна президентом Реґеном його нова економічна політика дає добрі плоди і економіка країни дуже поліпшилася, для противників Президента не лишається нічого іншого, як вишукувати по Америці „голодуючих", хоч їх насправді не так дуже легко тут знайти, якщо голодуючими називати тих, хто дійсно не має нічого з харчів певний протинок часу й не може їх дістати. Натомість, тут, як і в кожній країні Заходу, можна знайти людей „відносно голодуючих", тобто, які недоживляються, позбавлені певних корисних страв, бо не мають достатніх засобів для нормального життя, або через інші причини. Всі вони дістають або можуть дістати від Уряду допомогу, але трапляються випадки перебоїв у цій процедурі. Є і інші причини того, що в Америці відомі „зупові кухні" є постійно популярні, як популярними є обіди в „Армії спасіння" чи по інших релігійних і харитативних допомогових установах, що борються з людською нуждою. Але ця справа „зупових кухонь" тепер стає „передвиборчою політикою", відколи головний дорадник Президента в Білому Домі Едвін Міс висловив сумнів, чи дійсно „голодуючі" (в такому розумінні, як це є в Індії чи у Африці, а 50 років тому — в Україні) є в ЗСА. Ця репліка Міса викликала бурю серед противників Президента, а черги при „зупових кухнях" скрізь дуже повиростали. При чому, стоять у черзі і ті, що хочуть їсти, і ті, що таких „голодуючих" рахують, щоб зробити це „передвиборчим гаслом" проти республіканської Адміністрації цього вже літа.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City, N J 07302

Subscription 1 year — $40 00, 6 months — $22 00, 3 months — $12 00
UNA members $1 25 a month Change of address — $1 00 Make check or money orders payable to "Svoboda

Postmaster Send address changes to
"Svoboda" • P O Box 346 • Jersey City, N J 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N J

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матаріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40 00, на півроку — $22 00, на 3 місяці — $12 00
Для членів УНСоюзу $1 25 місячно. За кожну зміну адреси - $1 00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City, N J 07303

Проблема членства ЗСА в ЮНЕСКО

Від довшого часу американський Уряд мав великі застереження щодо політики ЮНЕСКО — Виховно-Науково-Культурної Організації Об'єднаних Націй, що є також однією з найважливіших оперативно-активних ділянок діяльности ОН. Як повідомляють урядові кола у Вашінґтоні, справа дальшого членства Америки в ЮНЕСКО є тепер під остаточним розглядом Білого Дому і Державного департаменту.

Причиною невдоволення ЗСА є політика ЮНЕСКО та її великий річний бюджет, який виносить 374,4 мільйона доляра, і до якого Америка вплачує 25 відсотків річно. ЗСА є також проти прийняття ЮНЕСКО-м т. зв. нової світової хартії (конституції) в справі інформації, приготованої представниками держав третього світу та совєтським бльоком. На думку Америки й інших західніх країн, ця хартія обмежує свободу преси та підпорядковує журналістичну діяльність у даних країнах під тоталітарну контролю уряду.

До інших оспорюваних операцій ЮНЕСКО належать такі ділянки як пропаґанда образування і письменности, культурні виміни між членами ЮНЕСКО та допомога біднішим країнам Африки й Азії в зберіганні їхньої етнічної культури.

Як повідомляє ,,Ню Йорк Таймс", Ґреґори Дж. Нювел, заступник державного секретаря для Справ міжнародних організацій, заявив, що справа виходу Америки з ЮНЕСКО є під офіційним розглядом; тепер на черзі прислухуються до арґументів різних представників Уряду, серед яких є і такі, що є проти виходу Америки з ЮНЕСКО.

Представники Державного департаменту твердили, що департамент перевів опит серед 90-ох різних американських організацій, вислід яких був критичний відносно загальної діяльности ЮНЕСКО. Стверджено далі, що ЮНЕСКО стало розполітикованою аґенцією і займалося такими проблемами, як членство Ізраїля і Південної Африки в Об'єднаних Націях, а вони (проблеми) переходили конституційні рамки діяльности ЮНЕСКО.

Згаданий представник Державного департаменту, сказав, що теперішня Адміністрація у Вашінґтоні переглядала діяльність в інших організаціях Об'єднаних Націй, але тільки в одному ЮНЕСКО знайдено великі недоліки. включно з політичною діяльністю, яка не передбачена в конституції ЮНЕСКО.

Противники виходу Америки з ЮНЕСКО твердять, що Америка зробила великий поступ на 22-ій дворічній конференції ЮНЕСКО в Парижі минулого місяця, і тому вихід Америки з ЮНЕСКО змінить позиції тих країн третього світу і совєтського бльоку, які є і далі будуть проти інтересів Америки.

Ленард Сусман, екзекутивний директор організації Фрідом Гавз в Ню Йорку, яка є віддана справам прав людини, вітає публічну заяву проти виходу Америки з ЮНЕСКО. Л. Сусман, що був членом американської делеґації на конференції ЮНЕСКО в Парижі, заявив:

,,Я дуже часто є суворим критиком ЮНЕСКО і симпатизую з критикою цієї організації американським Урядом... Але, якщо ми пірвемо наші зв'язки з ЮНЕСКО, ми матимемо ще менше впливу на політику — співзвучну з нашими політичними цілями..."

Покищо, офіційною настановою американського Уряду є відтягнути американське членство з ЮНЕСКО, зважуючи арґументи за і проти виходу Америки з цієї важливої організації Об'єднаних Націй.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Микола Бараболяк

ПРАГНЕННЯ ДО СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНТРОЛІ: СОВЄТСЬКОЇ?

Совєтський робітник заробить на місяць 200 рублів і задоволений. Не може бути незадоволеним, бо така система, якої він не змінить. Американський кваліфікований робітник заробить тільки ж у долярах за два дні, коли іноді і за один день, і буде ремствувати. Совєтський робітник живе в системі вповні контрольованого ринку, американський у системі вільного ринку. Хоч насправді американська господарська система теж підпадає деякій контролі.

Федеральні закони контролюють сільсько-господарську продукцію. Тут всилі мінімальні ціни. Коли фармер не зуміє продати свого продукту по мінімальних цінах на вільному ринку, держава купує від нього його продукт, і це запевнює виплатність його господарки. Державні шпихліри переповнені борошном; мабуть перебільшу, коли скажу, що цеголками масла і сиру, що в державних маґазинах, можна б вистелити шлях від Чикаґо до Вашінґтону. Робітники домагаються обмеження імпорту сталі, текстильних виробів, авт, що посередньо контролює заробітки в цих ділянках індустрії.

Держава скасувала контролю цін квитків на летунську транспортацію. Лінії як ,,Континенталь", ,,Істерн", не згадуючи про ,,Браніфф" вимагали від своїх працівників перегляду їхніх юнійних контрактів, бо коли б продовжували платити робітникам дотеперішні ставки, мусіли б збанкрутувати. Працівники, як останньо ,,Ґрейгаунд — автобусів, пішли на штрайк, хоч було ясно, що компанії не можуть тратити приходів на довшу мету, бо дивіденда мусить бути плачена у приватних підприємствах. Юнійні босси" — оці галапаси, які кажуть собі платити платні не дуже нижчі від президентів компаній — найшлись у прикрій ситуації. Робітники звикли до підвишок. Навіщо тих юнійних бонзів, коли прийдеться прийняти знижку заробітної платні замість підвишки? Юнії підбадьорюють до штрайків, як ось у казусі ,,Ґрейгаундів".

І в цій контроверсії, пов'язаній із притупленням інфляції, піднеслись голоси, головно з кіл працівників летунської індустрії, привернути державну контролю квитків. Коли ціни на летунські квитки були контрольовані, летунські лінії давали працівникам підвишки, перекидаючи водночас на консумента цей ріст заробітків. А заробітки ці були досить соковиті. Капітан літака ДС-10 заробляв річно 138,000 долярів, а пересічна платня пільотів була 89,400 долярів. Непогано. Пересічна ж заробітна платня в летунській індустрії була 41,811 дол. (тобто враховуючи і замітачів).

Прийшли дереґуляції обмежень не тільки в ділянці транспорту (також вантажного), але теж у банковості, продукції палива, телефонічних сполучень. Якщо йдеться про останні дереґуляції — тут потерпів консумент (Високі ставки за опалювання помешкань, за світло). Зате консумент користає на дереґуляції засобів транспорту. Не для кожного ці заходи приємні, бо ,,ще ся той не вродив, щоби всім догодив". Таке і з державною фінансовою політикою.

Та тут основне питання: проблема лімітів втручання держави в економіку країни. Зачнеш реґулювати господарське життя, то можеш докотитись до того, що з принципу господарки вільного ринку малощо й залишиться. Американська господарська система — це у фундаментах економіка вільного ринку. Обмежуючи його, насаджується соціялістичну систему господарки. Трохи соціялізму може конечно, щоб вирівняти нерівності капіталізму. Але забагато встрявання держави в економіку, може розлитись лявіною, а тоді тільки крок до совєтського зразка контрольованої господарки.

Після періоду розперезаної інфляції американський робітник наставлений на те, щоб тільки брати, брати і брати, або штрайкувати, а давати малощо ростом продуктивности. Робітник той роззухвалився, а чи то вийде йому на здоров'я, чи консумент буде в змозі платити за його продукцію, про те він не думає. Такому працівникові варто б дати нагоду пожити хоч короткий час у системі вповні контрольованої економіки, пожити в Совєтському Союзі... Там не треба журитись звільненням із праці, ані юнійними контрактами, ані розміром заробітної платні, все для нього приготоване державою. Розгнузданий той американський робітник. Правда — система вільного ринку не ідеальна, але її альтернатива?...

Юрій Ковальчик

Чи українці в Польщі врятуються від національної загибелі?

Усім нам відома незавидна доля українців у Польщі, а головно на Лемківщині, де після війни виселено майже все населення і розселено його по всій країні, з ціллю спольонізувати його, та заселити польським елементом його прадідівські землі. Ціль ясна і не нова, бо як далеко сягає історія, Польща завжди хотіла запанувати над нашим народом і його національно знищити.

Організація Оборони Лемківщини (ООЛ), яка саме тепер обходить 50-літній ювілей від часу заснування, мала за завдання боронити своїх братів і сестер перед знущанням і дискримінацією у передвоєнній і післявоєнній польській державі, де наших людей уважали ворогами, бо добровільно вони не хотіли піддатися польській експансії на схід.

Кожний народ має свого велетня-поета і духового провідника: англійці мають Байрона і Шекспіра, німці — Гете, українці — Тараса Шевченка, а поляки — Сєнкевіча. І коли перші мали на меті збудити свій народ до боротьби за свободу і рівні права, так Сєнкевіч написав свою трилогію ,,Огнєм і мєчем" наставлену на поневолення українського, білоруського і литовського народів. Чому я про це згадую, — бо донині Сєнкевіч є, так би мовити, пророком для молодого покоління Польщі. Нічого тому дивного, що виховані на такій ідеології, поляки виявляють зоологічну ненависть до українців, не терплять і переслідують тих, які примушені з ними жити, а говорять по-українськи.

Минулого місяця я їздив до Польщі, щоб на місці довідатися про потреби і обставини, в яких працюють наші греко-католицькі священики, мистецькі групи, школи тощо. Стан жалюгідний! При їх кількости і їхніх матеріяльних спроможностях вони не в силі виконати свої праці навіть в десяти відсотках.

Горстка наших греко-католицьких священиків роз'їжджає по цілій Польщі, там де існують наші поселення і правлять Служби Божі; і не раз приходиться кожному з них відвідати по три чи чотири місцевості. І тут заходять труднощі, бо не всі вони мають авта, а ті, що мають — вони нищаться на польських дорогах.

Таке нове авто коштує 2,500 долярів, тут для нас — невелика сума, але для них — це астрономічна сума, бо пересічний робітник заробляє 15,000 золотих місячно а коли це перемінити на доляри, то за день праці робітник навіть не заробить одного доляра; тоді чого йому жертвувати на церковні й інші цілі.

Тут і обов'язок і завдання українського поселення в Америці допомогти їм в Польщі — фінансово і морально відбудувати Лемківщину. І це повинно бути не тільки повинністю ООЛ, але цілої української громади в Америці і Канаді. Бодай в малій мірі ми повинні сплатити борг вдячности виходцям з Лемківщини, які побудували тут церкви, народні доми і союзи перед Першою світовою війною, а тепер самі потребують допомоги в рідному краю.

Не менш важливою є моральна підтримка, що стосується головно до тих, які приїжджають до Польщі на відвідини і підтримують місцевих українців на дусі. І тоді вони знають, що вони не самі, що ними хтось турбується і бажає їм успіхів в боротьбі за ,,бути чи не бути".

Коли їхати через Польщу автом, можна спостерігати цікаве явище — побудову багатьох костьолів по різних місцевостях, як також і на Лемківщині. Побіч може стояти і наша церква, але туди переселений польський кзьондз там править, а наших не пускає. Хто ті будови фінансує, хіба Рим або польська еміґрація Америки, бо держава на це грошей не дає, хоча позволяє будувати. Тому трудно повірити в пропаґанду поширювану поляками, мовляв комуністичне правління переслідує костьол в Польщі.

Можна було відчути, що старше наше покоління боїться гостріше боротися за свої права, бо страх лишає довгу тінь за собою: пригадуються їм виселення, побої і дискримінація по війні і тяжко їм позбутися тих примар. Молодше знову покоління не знаючи, як люди живуть в інших країнах, думає, що так має бути.

Назагал українці в Польщі краще загосподаровані і більш працьовиті від поляків, бо ніколи не жили з труду інших народів, а самі мусіли працювати не тільки на себе, а ще й на чужу державу. Все таки багато з них повертаються із західніх земель в свої гори-Карпати чи до міст, бо їх не гріє чужа земля. Щораз більше прибувають наші люди до Криниці, Горлиць, Перемишля і т. д. Але там брак приміщення де вони могли б зійтися, вчити танців і робити проби хору. І тут знову в цій справі ми повинні щось зробити.

Тому, як бачимо, від нашої допомоги залежатиме чи врятуємо наших людей Закерзоння від національної загибелі — чи ні!

ОФІЦІЙНО ПОВІДОМИЛИ в Римі, Італія, в неділю, 18-го грудня, що викрадачі спадкоємця великих ювелірних крамниць Бульґарі і її сина послали сім'ї відрізане вухо і погрозили, що розправляться з сином і матір'ю, якщо вони не погодяться на запропонований викуп. Відрізане вухо належало 16-літньому Джорджіо Каліссоні, яке терористи підкинули в кіш зі сміттям у центрі Риму на площі Барберіні.

Б. Гощовський

,,МАРУСЯ" МАРКА ВОВЧКА ТРЬОМА МОВАМИ

Три, а чи й четверте (англомовне) видання ,,Марусі" Марка Вовчка — П. Ж. Сталя, оце питання.

У грудні 1983 року проминe 150 літ від народження одної з найбільших наших, а й світових письменниць Марії Маркович — Марка Вовчка (народжена 22-го грудня 1833 року, а не, як ще недавно подавано, 1834 року, а рік тому — 10 серпня 1982 року проминуло 75 літ від її смерти. Отож все ще нагода нашим літературним, а й науковим установам влаштувати передусім у Франції в Парижі та в Канаді, в Монтреалі відповідні українсько-французькі літературознавчо-наукові конференції — як відомо Марко Вовчок жила довгі роки в Парижі, була співробітницею французького ,,Журнала для виховання й розваги", авторкою творів для дітей французькою мовою, а французька версія її ,,Марусі" стала однією із найпопулярніших лектур у Франції. Крім того Марко Вовчок здобула своє поважне місце в світовій літературі перекладами її творів різними мовами. Коли ж ідеться про її твори в перекладі англійською мовою то це все ще не зовсім досліджена справа, знаємо тільки, що в часі перебування письменниці в Англії в 1859 році вона познайомилась в Лондоні з перекладачем із слов'янських мов Гаррісоном, який хотів перекласти, а чи таки переклав оповідання Марка Вовчка англійською мовою, але, мабуть, і досі не встановлено чи дійсно та й які оповідання і коли були перекладені й видані. Мої давніші розшуки не дали ніяких результатів.

Зокрема нез'ясованим залишилось питання англомовних перекладів повісти Марка Вовчка ,, Маруся", яку вона написала саме під час свого перебування у Франції, але коли повернулася з початком 1867 року, до Петербурґу, то опублікування повісти українською мовою показалося неможливе — це був час, коли в наслідок утисків московського царизму зовсім завмер український видавничий рух, а й цензура не пропустила б твору з його яскраво національним та самостійницьким українським змістом, а ще й зверненим проти російського імперіялізму.

Не маючи змоги опублікувати твір в його оригінальнім українськім тексті, письменниця вирішила видати його в перекладі російською мовою, дарма, що мусіла достосуватись до цензурних умов, та все ж у свідомості, що ця повість з українською історичною тематикою, хоч і покалічена — сцензурована самою ж авторкою, таки попаде в руки теж українських читачів і будитиме національні почування та й захоплення юною українською героїнею. Російське видання появилося 1871 року в Петербурзі. Але це покалічене російське видання не могло вдоволити письменницю і вона влітку 1873 року вислала видавцеві П. Ж. Сталеві до Парижа у Франції переклад французькою мовою, очевидно, нецензурований московсько-царською владою. Наприкінці 1875 року, ,,Маруся" появилася французькою мовою і з того часу почався її тріюмфальний похід по Европі. Вслід з французькими її виданнями появилися видання чеською, німецькою та італійською мовами, у Франції ,,Маруся" друкується й досі все новими й новими виданнями, вона здобула нагороду Французької Академії, а міністерство народної освіти прийняло ,,Марусю" для шкільних бібліотек.

Але не тільки в Европі святкувала ,,Маруся" свій тріюмф. Оце після довгих та впертих розшуків пощастило таки ствердити першу появу ,,Марусі" теж на американському суходолі. Оце в моїх руках чи не єдиний існуючий примірник ,,Марусі" в перекладі англійською мовою, що його здійснила Сара Геррік Кіддер, а який появився друком перед червнем 1887 року. На жаль, ні місця ні року появи в книжці не подано. Але збереглася власноручна присвята перекладачки на цім примірнику ,,Марусі", дарованім Шарльотті І. Брукс: Charlotte I. Brooks ,,In memory of her Ount Sarah". June 1887 .

Книжка віднайдена в ЗСА, отож є підстава твердити, що тут вона й була друкована. Ілюстрації в книжці Теодора Шулєра, взяті з французького, паризького видання. Переклад згідний з французькою версією, та все ж не обійшлось без плутанини. У французькому тексті, наприкінці твору сказано, що про Марусю розказують у домах у довгі вечірні години. Перекладачка добавляє від себе — ,,в Росії", дарма, що в повісті та й зараз же в черговому реченні є мова про Україну і її боротьбу за самостійність. Отож — як це ще й тепер повторяється так і тоді Україна, хоч і бореться проти Росії за свою самостійність, то вона все ж... Росія.

Друге англомовне американське видання, яке теж пощастило мені віднайти і про яке мені вже й доводилось деінде писати (а найширше у зредаґованім мною українському перекладі ,,Марусі" з французької версії П.- Ж. Сталя, виданім у Торонто 1971 року) — оте друге видання було здійснене в Ню Йорку 1890 року в перекладі Корнелії В. Цир.

Третє англомовне видання в Европі появилося в Лондоні, 1926 року, в скороченому перекладі Джеймса Булла. Отак відомі нам вже досі три англомовні видання ,,Марусі", здійснені з французької версії, але в них як єдиний автор поданий... П. Ж. Сталь, а не Марко Вовчок. Причина відома: Маруся Вовчок не погодилася на появу французького перекладу ,,Марусі" під її прізвищем, бож вона перебувала тоді в Росії і за такий яскраво протиросійський твір могла опинитись, як і Шевченко, хоч не в салдатах, але десь на засланні. Отож П. Ж. Сталь, французький видавець ,,Марусі", знайшов зручну розв'язку: ,,'Маруся' за леґендою Марка Вовчка — П. Ж. Сталь". Але згодом фран-

(Закінчення на стор. 3)

Ол. Зозуля

ОСТАННЄ ПОБАЧЕННЯ

Спогад — це документ людини, що закарбувала відтинок часу, в якому вона жила, творила і лишила по собі сліди для прийдешніх. Та не всім щастить свої сліди відбити на папері.

Так сталося з Лесем Курбасом, найбільшим українським діячем: режисером, актором, організатором, вчителем. Кремлівська мафія, щоб загальмувати розвиток українського мистецтва, в розквіті сил запроторила його до каторжних таборів, де він в невідомих обставинах загинув.

Але лишилися його найближчі друзі, які в 1969 році видали про нього книгу спогадів: ,,Лесь Курбас. Спогади сучасників". У книжці надруковано спогади Х. Водяного, друга його юнацьких років, Г. Юрченкової, Г. Демчука, О. Сердюка, С. Бондарчука, П. Самійленко, С. Мануйлович, Л. Балабана, Г. Ігнатовича, М. Верхацького, Р. Черкашева, Д. Власяка, Б. Тягна, Х. Шмаїна, В. Василька та інших.

Ми згадали ці прізвища для того, щоб читач зрозумів, яке широке коло друзів мав Лесь Курбас. У книжці спогадів показано пройдений шлях Курбаса від Львівського театру ,,Руська бесіда" до Харківського театру ,,Березіль".

Критик Раїса Скалій, коментуючи згаданий збірник, підкреслила — ,,гортаючи сторінки книги, бачиш Курбаса немов живим з початку його життя і до останнього дня роботи в створеному ним театрі ,,Березіль". Курбас повстає в цих спогадах і як людина, і як актор, і як режисер, і як організатор мистецького процесу".

Раїса Скалій нагадує, як в тяжкі хвилини один з друзів Курбаса І. Мар'яненко, захищаючи Курбаса на засіданні колеґії НКО УССР, що відбулося 5-го жовтня 1933 року, сказав:

,,Я, зокрема вважаю, що до Курбаса у нас були талановиті актори, були режисери, наші корифеї, але грамоти мистецької, театральної на Україні не було. Грамота з'явилася разом з особою й роботою Курбаса. Я цінував і ціную в Курбасові його вічне шукання, його вимогливе ставлення до своєї роботи, з рештою — намагання дати цінності, які були б гідні нашої епохи, створити дійсно сучасний театр"

Але в спогадах ніхто не згадав дійсних винуватців, які знищили мистця, коли і в яких обставинах обірвалось його життя.

Останній спогад про Курбаса надруковано у ,,Вітчизні" М. Бажаном. Цей спогад (33 сторінки) відрізняється від інших тим, що написав його літератор, що знав Курбаса з юнацьких років, будучи членом Курбасівської театральної студії.

Ще в 1920 році, коли Курбас із своїм театром Кайдрамте перебував в Умані, тоді 16-літній Бажан був студентом кооперативного технікуму. Чим причарував його Курбас, що він став членом театральної студії? Насамперед його привабила багатогранна культура й знання европейського мистецтва й літератури Курбаса. Бож саме в цей час юний Бажан пробував писати перші вірші.

Побувавши на виставі мелодраматичної п'єси В. Винниченка ,,Гріх" (жандарма грав Курбас), автор згадує: ,,Я дивився, тамуючи схвильований віддих. Я такої гри досі не бачив..."

З того дня життя Бажана стало одержиме театром. ,,Отак, — пише автор, — передо мною почала розгортатися многозвучна, многобарвна, многогранна, а водночас, наче отой Протей, одностайна, пройнята єдиним духом великого чулого таланту, до краю відданого народові й мистецтву, симфонія Курбасового життя".

Коли при театрі Кайдрамте було створено студію, Бажан першим вступив до неї, хоч відчував, що таланту для сцени брак. Але залюбки ходив на проби: деклямував, брав участь у масовках.

Ранньою весною театр Кайдрамте виїхав до Харкова. Студія лишилась самотною, неначе розпалась. В зросійщеному Харкові Курбасові не поталанило; прихильники традиційного театру відкидали все нове, почалися дискусії, суперечки, наклепи. Все це йшло на руку україножерам. Курбас з рештками свого колективу лишив Харків і переїхав до Білої Церкви, а недовзі до Києва.

У цей час М. Бажан вже був студентом кооперативного інституту, готовився стати бухгалтером. Почувши, що Курбас повернувся до Києва, вирішив потурбувати його спокій.

— Він завів мене до кімнати, — згадує Бажан, — заваленої книгами, нотами, паперами писань і малювань. Розкрите піяніно. Розгорнута книга. Недописаний аркуш...Він посадив мене, сів навпроти. Розмова почалась зі звичайних ввічливих розпитів: як живу, де вчусь, що роблю, що думаю робити? Курбас говорив так тепло й сердечно, що я відчув себе вільним, більш охочим до відвертих признань. Актора з мене не вийшло, не буде й режисера, кооператора теж; пишу потаємно вірші.

Далі Курбас почав розповідати про свої задуми. Тоді вперше Бажан почув слово ,,Березіль". Під цією назвою має створитись широке мистецьке об'єднання; ця назва запозичена з вірша шведського поета Бйорнсона: ,,Я обираю березіль — він ламає все старе, пробиває новому місце".

Але найбільш захопила Бажана розповідь Курбаса про европейську культуру, мистецтво і літературу. ,,Він показав невеличку книжку Рільке, яку почав тихенько читати, переклад. ,,Я відчув, яким захватом сповнялася душа мистця. Сам розхвилювався. Доти незнане мені прізвище Райнера Марії Рільке стало якесь близьке і дороге. Я його ніс у собі десятки років".

Аналізуючи здійснені Курбасом мистецькі вистави, як ,,Гайдамаків", ,,Царя Едипа", ,,Мекбета", ,,Ґазу" і ,,Джіммі Гіґґінса", ,,Народження велетня", ,,Мeклени Ґраси", автор робить такі висновки: ,,Курбас-артист і режисер, піяніст і художник, мислитель і поліглот. Людина тонка і чула, високої освічености й культури, автор широкого діяпазону — від величавої трагічности Софоклових і Шевченкових образів..".

Щождо особистого, Бажан зі щирістю признається, що знайомство з Курбасом в той час ,,...були часами, які багато чого для мене вирішили, допомогли обрати свій шлях і йти цим шляхом у майбутнє".

На початку жовтня 1933 року Курбаса було звільнено від роботи в театрі. Він не зміг лишитися на Україні й виїхав до Москви. Розпочав ставити в жидівському театрі ,,Короля Ліра" зі славетним Міхоельсом у заглавній ролі. Разом з тим керував драматичною студією цього ж театру.

Через кілька місяців Бажан, приїхавши до Москви в

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ! ВИКОРИСТАЙТЕ ОСТАННІЙ МІСЯЦЬ ТОГО РОКУ ДЛЯ ЖИТТЬОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЕБЕ І СВОЇХ РІДНИХ. РОЗПІЧНІТЬ НОВИЙ РІК З ДОСТАТНІМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ НА СТАРІСТЬ ТА НА ВСЯКІ НЕСПОДІВАНКИ ДОЛІ. ЩЕ СЬОГОДНІ ЗВЕРНІТЬСЯ ПО ФАХОВУ ПОРАДУ ДО МІСЦЕВОГО СЕКРЕТАРЯ ВІДДІЛУ АБО ДО ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ

І. Кляйнер...

(Закінчення зі ст. 1)

тільки з літератури. Українська допоміжна поліція, зорганізована німецькою окупаційною владою, дійсно брала участь у масових протижидівських акціях на Україні. Таке ж саме творила французька поліція у Франції, литовська — в Литві, і так далі; таке було в усіх окупованих нацистами країнах Европи. Проте ми не називаємо французьких або інших коляборантів французькими націоналістами.

Як відомо, — відомо, на превеликий жаль, тільки спеціялістам, а не широкому колу читачів, — гітлерівці з початку липня 1941 року (тобто за два-три місяці до розстрілу жидів у Бабиному Ярі) розпочали широкі акції винищування українського національного руху. Починаючи з того часу і до кінця війни керівники українських націоналістичних організацій (Бандера, Стецько і інші) були ув'язнені в німецькі концентраційні табори, і цей факт не запепечити, не залежно від нашого суб'єктивного ставлення до цих осіб або до націоналізму взагалі. Активних українських націоналістів на окупованій території України нацисти виловлювали і піддавали страті. Українська допоміжна поліція брала таку ж активну участь в акціях проти українських націоналістів, як і в акціях проти жидів. Українські націоналісти невдовзі після цього організували Українську Повстанську Армію на західніх теренах України і до кінця війни вели партизанську боротьбу проти нацистських окупантів. У боротьбі проти Української Повстанської Армії німці також використовували українську поліцію. Таким чином, українська поліція і українські націоналісти перебували на протилежних боках барикади. Але багато хто не бажає зрозуміти, що між ними (українськими націоналістами і згаданою поліцією) така ж різниця, як поміж французькими коляборантами і прихильниками, наприклад, ДеҐолля.*

Всі спільники нацистських злочинів заслуговують на найбільш суворе покарання. Але гнівно осуджуючи нацизм, ми ж не поширюємо нашу ненависть на всіх без вийнятку німців. Ми проклинаємо російських чорносотенців, але це не стосується всього російського народу. Ми тавруємо литовських співпомагачів нацистів, але симпатизуємо з сучасним дисидентським рухом у Литві. Ми осуджуємо французьких, бельгійських, норвезьких і тому подібних коляборантів, але хто з нас відважиться засуджувати гуртом будь-який з цих народів або їхні національно-патріотичні рухи. Тільки українців засуджується за національною познакою. Я певний, що злочини французького нациста Барбі не покладуть плями на французький народ, але суд над будь-яким українським співучасником нацистських злочинів використовується для дискредитації всього українського народу і в першу чергу — українського національного руху, — на превелику радість кремлівських верховод, які вбачають в українському націоналізмі одного з найнебезпечніших своїх ворогів. Я — еврей і прибічник національного руху, який допровадив до відродження жидівської державности. Чи можемо ми відмовити іншим народам права на боротьбу за національне самовизначення, — відмовити права, яким ми самі скористалися? І чи в інтересах жидівської меншини в Україні отаке роздмухування українофобії, яким займаються деякі на Заході? І якщо ми часто згадуємо про українських поліцаїв, то чому ми не згадуємо про Главу Української Католицької Церкви Митрополита Андрея Шептицького, того, хто підняв, ризикуючи життям, голос проти знищування жидів нацистами і хто врятував сотні, якщо не тисячі життів з допомогою своїх (українських!) священиків і монахів?

Мені видається, що про таке також варт пам'ятати.

З глибокою пошаною,
Ізраїль Кляйнер
Єрусалим, Ізраїль.

ЗАКОН ПРО ЗАБОРОНУ підслухувати приватні розмови, чи довідуватися будь-що про першого ліпшого американського громадянина (чи громадянку) будь-ким, був ухвалений ще в 1968 році. Цей закон дозволяє поліції користуватися довірочними даними лише у випадку, якщо є наказ від судді на переслухання, обшук чи арешт такого індивіда. Але тепер, з огляду на все ширше й ширше використовування компюторських відомостей про будь-яку людину в ЗСА, і масові пересилання найбільш довірочних даних про мільйони осіб, дуже легко будь-якому „старшому братові" дістати найбільш вражливі відомості про майже кожну особу, а закони проти підслуховувань з року 1968 ніяких провізій кар за „компюторське" підслухування й переловлювання відомостей не передбачає. Все це найбільше турбує багатьох законодавців у Конгресі, Американську телефонну і телеграфну компанію (АТТ) та Американську юнію громадських свобід.

Останнє...

(Закінчення зі ст. 2)

службових справах, завітав до жидівського театру, щоб побачитись з Курбасом. Зустріч була несподіваною. „Курбас вийшов до передпокою. Я, хвилюючись, кинувся до нього. Він відразу впізнав мене і дружньою усмішкою освітилось його красиве, змарніле і засмучене лице. Мій прихід був для нього несподіванкою".

Протягом тижня, в годині 5-ій вони здибалися в кафе „Метрополь" й провадили розмови на мистецькі і літературні теми. Та в один погідний день Курбас на час не з'явився: „нема і нема. Пів на шосту. Шість. Він ніколи так довго не затримувався. Я відчув: більше ніколи не бачитиму Курбаса. Я більше ніколи його не бачив".

Кінчаючи свій спогад, Бажан перераховує корифеїв театрального мистецтва: Станіславського, Немировича-Данченка, Мейєрхольда, Марджанішвілі, Міхоельса, Ватхангова, Ахметелі — майстрів і вчителів молодших театральних поколінь, та наголошує, що „серед цих імен достойно стоїть і сяє нам імено Леся Курбаса".

Сеньйори...

(Закінчення зі ст. 1)

членами Екзекутиви УНС, зокрема про побудову дому для сеньйорів біля Союзівки, справа, яка постепенно актуалізується, не зважаючи на різні комплікації.

Йшли розмови теж про співпрацю поміж Екзекутивою УНСоюзу та Об'єднанням, яка завжди була тісною. Тепер плянується поширити цю співпрацю на широку мережу Округ УНСоюзу, що ще більше затіснить співпрацю. Була мова також про сторінки сеньйорів у „Свободі" та взагалі інформації про діяльність Об'єднання та його зростаючого членства.

„Маруся"...

(Закінчення зі ст. 2)

цузькі видавці, а й перекладачі стали пропускати ім'я дійсно автора твору. Отак і в англомовних американських виданнях фігурує як автор не Марко Вовчок, а П. Ж. Сталь...

Твір М. Вовчка „Маруся" недаром здобув світову позицію, недаром і читачі і рецензенти висловлювали своє захоплення твором — його літературно - мистецькі вальори, а й ідеал волі уярмлених народів не можуть не полонити уяви та почувань читачів. Твір, який говорить мистецькою мовою про змагання України за свою волю і державність проти російського імперіялізму — гостро актуальний і досі. І актуальна його нова поява передусім англійською мовою, а й французькою, але вже під ім'ям дійсного її автора — нашої великої письменниці Марка Вовчка. І про такі видання мусимо не хто, а ми самі на еміграції подбати. Щоб так твір нашої письменниці став назад її твором, твором української, а не французької літератури. І щоб далі сповняв цю ролю, яку йому призначила письменниця — носія ідеалу волі всім народам.

У видавництві „Євшан-зілля" чекає від років готовий до друку англомовний переклад „Марусі" з готовими ілюстраціями — жде на свого мецената — фундатора. Отож повторимо початок цієї короткої статті — пригадки про два ювілейні — 1982 і 1983 — роки Марка Вовчка: „Три, а чи й четверте англомовне видання „Марусі" Марка Вовчка — П. Ж. Сталя"?

У першу річницю смерти Владики А. Роборецького

Двадцять третього жовтня ц.р. минув рік від несподіваної смерти Владики Андрея Роборецького, Саскатунського Єпископа для українців католиків Саскачевану. Перша річниця смерти покійного Владики Андрея припала в неділю, і тому по всіх українських католицьких парафіях відслужено поминальні Святі Літургії за спокій душі покійного Владики.

Того дня в катедрі св. Юрія в Саскатуні вірні катедральної парафії взяли участь у поминальній Св. Літургії за спокій душі свого дорогого Владики Андрея, котру відслужив о. адміністратор Р. Лужний. Диякoнував о. диякон С. Куривчак. Після Св. Євангелії о. Лужний виголосив відповідну до хвилини проповідь, котру тут подаємо.

„Очі мої підвожу на гори: звідки прийде моя поміч? Поміч моя від Господа, що створив небо й землю". Пс. 121, 1, 2.

Відзначуючи першу річницю смерти бл.п. Владики Андрея Роборецького, сповняю діло милосердя для душі, а саме, за померлого молитися. Ціла епархія сьогодні лучиться мольбами, щоб Господь Бог упокоїв свого слугу на місці світлім, на місці квітучім, на місці спокійнім - звідки втекла болізнь, печаль і зідхання.

Заразом сьогодні годиться застановити з подякою за видимі й невидимі ласки, які Господь Бог зіслав на нашу епархію через Владику Андрея.

3-го березня 1948 року українці католики Канади зазнали велику радість з проголошення трьох осібних екзархатів і назначення двох нових владик, а саме: о. Ізидора Борецького - єпископом для східньої Канади і о. Андрея Роборецького єпископом помічником для провінції Манітоби і Саскачевану. Ці нові приділення були старанням попередніх владик і апостольських представників, завершені жертвою, молитвою і заслугою вірних, які побачив префект східних Церков, його Еміненція Євген Кардинал Тіссерант в 1947 році. Завершення цих радісних подій було 3-го травня 1951 року, коли Апостольський Престіл створив окремий Екзархат для українців католиків Саскачевану і призначив Владику Роборецького, єпископа помічника з Вінніпегу, на першого екзарха для новоствореного Екзархату з осідком у Саскачевані. Впродовж 31 року українці католики Саскачевану під проводом Владики Андрея зазнали не одні, навіть і неоцінені добродійства і ласки.

Владика Андрей був будівничий церков від початку свого священичого життя. Як парох Дафину і округи доглядав поверх 20 церков у тій окрузі, а в Дафині збудував стилеву церкву, яка сьогодні є окрасою північної Манітоби. Як душпастир у церкві св. Йосафата в Торонто, він приготовив цю церкву для гідности катедри. Вступивши на Владичий престіл у катедрі св. Юрія в Саскатуні, почав свою працю від будови Інституту ім. Митрополита Андрея Шептицького, закупленням єпископської резиденції та розбудовою нових парафіяльних округ.

За старанням покійного Владики Андрея приїхали з Польщі Сестри монахині, чину св. Йосифа, котрі кілька років пізніше заопікувалися новозбудованим домом св. Йосифа для старших і немічних.

Не буду тут вичисляти всі нові церкви, які були збудовані за старанням та заохотою покійного Владики, але про одну церкву таки згадаю, а саме: новозбудовану церкву св. Атаназія в Ріджайні, де я душпастирював протягом 17 років. Мабуть, Боже провидіння так зарядило, що якраз в тій парафії св. Атаназія в парафіяльній резиденції покійний Владика Андрей відпочивав після останньої візитації у Момарті, бо наступного тижня в Торонто він закінчив своє земське життя.

З частих відвідин у Ріджайні та побуту в парафіяльній резиденції я завважив, що Владика Андрей був муж молитви. Часто залишаючи його, я бачив у його руках церковний молитослов. Він дійсно уповав на Господа під закликом свого герба, на якому були слова „Поміч моя від Господа". Той дух молитви він старався вщепити у своїх священиків та вірних.

В першу річницю смерти нашого першого духовного батька маємо нагоду відсвіжити світлу пам'ять дорогого Архипастиря і глибше защепити відвічну правду в дальшій розбудові нашої епархії „Поміч наша від Господа".

Після Св. Літургії о. адміністратор Р. Лужний, о. митрат В. Івашко та о. диякон С. Кривчак відправили панахиду по покійному Владиці Андреєві. До Св. Літургії та панахиди співав катедральний мішаний хор під проводом Святослава Чепиги.

Того ж дня в 3-ій год. по полудні о. адміністратор Р. Лужний, о. митрат В. Івашко, о. д-р Ю. Перейда, ЧНІ, о. В. Федорович, ЧНІ, о. канцлер Л. Романів та о. диякон С. Куривчак відправили панахиду на гробі покійного Владики Андрея. Участь у панахиді взяли: катедральний хор, члени Відділу БУКК в однострoях, члени українського Відділу Лицарів Колюмба ім. Митрополита А. Шептицького та багато вірних, а між ними сестрінок покійного Владики.

Потім у парафіяльному Домі Молоді відбулася поминальна програма, котрою проводив о. митрат В. Івашко. В програмі взяли участь молодечий хор, жіночий хор Ліги Українських Католицьких Жінок при катедрі св. Юрія та мішаний катедральний хор. Хорами проводили Соня Камінська та Святослав Чепига. Перед сценою на столику стояв портрет покійного Владики Андрея, увінчаний квітами.

Отець митрат В. Івашко прочитав уривки з останньої промови, яку виголосив Владика Андрей під час XXI Єпархального з'їзду Централі Українців Католиків Саскачевану 17-го жовтня, за шість днів перед несподіваною смертю.

Понад 200 вірних, серед котрих були Сестри Служебниці, Сестри св. Йосафата, о. митрат І. Олійник та о. А. Підвербецький, а також священики, що брали участь у Св. Літургії та панахиді, мали нагоду зі зворушенням вислухати награну на платівці проповідь покійного Владики Андрея, котру він виголосив в авдиторії „Сторіччя" - з нагоди його 25-річчя єпископських свячень. Цю проповідь, як також цілий перебіг святкувань 25-річчя єпископських свячень Владики Андрея награв на платівку Остап Нагачевський, і вона переховується в епархіяльному архіві.

Ще раз до присутніх промовив о. адміністратор Р. Лужний. В коротких словах він ще раз згадав про сумну першу річницю смерти Владики Андрея та його великі заслуги для розвитку Саскатунської епархії. За ці заслуги ще за життя Владики дирекція католицьких шкіл назвала його іменем початкову школу, управа міста Саскатуну назвала його іменем одну з нових вулиць, а українці-католики Саскачевану, створили Фундацію його імени, ціллю котрої є допомога для виховання священиків для Саскатунської епархії. Ця Фундація має тепер на своєму конті понад 50,000 дол. після заплачення за інкорпорацію Фундації, видатків на друкування закликів, коверт і поштові оплати та виплачення 5,000 на Духовну Семінарію в Оттаві.

На закінчення о. адміністратор подякував всім учасникам і виконавцям програми за вшанування першої річниці смерти Владики Андрея.

Після офіційного закінчення програми присутні мали нагоду оглянути фото знімки з життя покійного Владики, а також прочитати дописи про його працю та важніші події з його життя, що їх приготовив о. д-р В. Мудрий, використавши дописи з тижневика „Українські Вісті", а також мали нагоду скористати зі смачної перекуски, що її приготовили три Відділи Українських Католицьких Жінок Саскатуну. Деякі присутні склали свої пожертви на Фундацію ім. покійного Владики Андрея.

Теодор Баран

НЕ ТЕ ІМ'Я

У вістці п.з. „Інж. В. Назаревича вибрано президентом УІА" („Свобода" ч. 238 з 15-го грудня ц.р.) подано ім'я д-ра Сочинського Роман, а справді він Ростислав. — Ред.

ВСІХ 12

Серед вирахованих організацій, які брали участь в нарадах Управи СФУЖО 28-го і 29-го листопада ц.р. („Свобода" з 13-го грудня ц.р.), пропущено організацію Український Золотий Хрест, 30 відділів, голова Наталія Іванів. Всіх заступлених організацій тим самим було 12. Ред.

Громада в Фініксі вшанувала пам'ять жертв українського голокосту

Український Громадський Комітет вшанування 50-ліття Великого голоду в Україні в 1932-33 роках, який у травні ц.р. у Фініксі, Аріз., вшанував пам'ять жертв Великого голоду, продовжив свою працю і 20-го листопада зараз по Святій Літургії в залі української католицької церкви у Фініксі відбулося „прийняття" в пошану ще живих свідків штучного голоду в Україні, які тепер живуть в Фініксі і його околицях. Обід приготовило Сестрицтво при українській католицькій церкві під проводом голови Сестрицтва Галини Агащук в співпраці з настоятелем церкви в Фініксі о. д-ром Андрієм Микитою. Після Святої Літургії о. А. Микита запросив всіх богомольців до церковної залі, де вже були приготовлені столи, прикрашені квітами, за які засіла чисельна фініксько громада, понад 130-ть осіб, що на обставини в цьому місті є поважне число.

Свідків було запрошено 24 особи, з яких 16 осіб є тяжко хворі і яким минуло вже 80 років життя—тяжкого життя і переживань Великого голоду 1932-33 років.

Прийняття започаткував молитвою о. Микита; програмою керував Микола Теслевич, який попросив до слова голову Громадського Комітету Омеляна Комарницького. Він теплими і співчутливими словами привітав присутніх свідків Великого голоду і прочитав протест, який був написаний у липні 1933 року св. п. Митрополитом Львівським, Владикою Андреєм, графом Шептицьким і ним підписаний, разом з усіма владиками, єпископами Української Католицької Церкви у Галичині. Цей маловідомий на східних українських землях факт був несподіванкою для декого з присутніх. Це бо не абиякий історичний факт, що Ієрархія УКЦеркви на західніх українських землях знала про трагедію жахливого голоду в Україні 1932-33 -их років і робила заходи допомоги голодуючим братам українцям на східніх землях, але безбожна совєтська влада не допустила такої допомоги. Присутні гучними оплесками дякували за доповідь Омелянові Комарницькому.

Потім Микола Теслевич прочитав листу живих свідків Великого голоду, що живуть у Фініксі, і передав усні привіти і подяку від тих 16-ох хворих свідків, що приковані до ліжка і не мали змоги прибути на це прийняття. В пошану тих рідних, що померли з голоду, про яких ці свідки засвідчили, М. Теслевич продеклямував Псальму Давида „На ріках Вавилонських", пристосовану до подій Великого голоду.

Після цього виступили свідки штучного голоду: Микола Кущ, який оповів про жахливі картини, які він бачив на свої очі і сам голодував у селі Христинівка. Присутні на залі плакали. Другий свідок о. Григорій Волковинський оповів про околиці Запоріжжя і про село Пологи, в якому дійшло до того, що голодуюча людина брала солому під паху і несла за село на цвинтар, стелила солому на голу землю і лягала і чекала в муках смерть. Отець Григорій закінчив свою розповідь віршем в пам'ять загинулих.

На закінчення М. Теслевич подякував Сестрицтву і голові Сестрицтва за приготування „прийняття" в пошану свідків Великого голоду: Галині Агащук, о. д-ру Микиті за безкоштовну залю та всім присутнім за таку чисельну участь і попрохав о. Григорія Волковинського молитвою закінчити відзначення 50-річчя забутого Голокосту в Україні.

Т. М.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ
моєї Дорогої і Незабутньої Приятельки
бл. п. КІРИ СКОРОБОГАТОЇ
складаю 25.00 дол. на Український Музей
НАТАЛІЯ КРУПСЬКА

ЗАМІСТЬ КВІТІВ
на свіжу могилу нашого Дорогого Свата і краяна
бл. п. БОГДАНА БЕРЕЗИ
складають на Патріярший Фонд

Наталія Крупська	25.00 дол.
Лев і Оксана Щурі	15.00 дол.

В ДЕВ'ЯТУ СУМНУ І НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
як з Волі Божої відійшов у Вічність
мій Дорогий і Незабутній чоловік
бл. п. ЮРІЙ КОНОНІВ
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ
у ВІВТОРОК, 27-го ГРУДНЯ, 1983 р. о год. 10-ій ранку
в українській православній церкві Всіх Святих в Ню Йорку.
ПАНАХИДИ
за спокій душі Покійного
будуть відправлені:
у ВІВТОРОК, 27-го ГРУДНЯ, ц. р. о год. 10-ій ранку.
в Храмі-Пам'ятнику в Бавнд Бруку, Н. Дж.
та
в НЕДІЛЮ, 25-го ГРУДНЯ ц. р. о год. 11-ій ранку
в українській православній церкві
Пресвятої Тройці при Ляйонс Аве. в Ірвінгтоні, Н. Дж.
Про молитви за спокій Душі Покійного
просить Дружина

Сан Дієго вшановує замучених

Двадцятого листопада у залі Української Католицької Церкви українці Сан Дієго вшанували пам'ять замучених голодом в Україні в 1932-33 роках поминальною молитвою отця-настоятеля Павла Греськова у супроводі хору обох обрядів під керівництвом диригента Сергія Гейзлера.

Глубоку аналізу тогочасних обставин в Україні, що передували штучному голодові подав у своїй доповіді д-р Данило Міршук, свідок тих подій, учасник УПА та автор книжок-спогадів про спротив окупантам.

Проголошення Дня поминок жертв голоду в Україні посадником міста Сан Дієго прочитала королева громади студентка Ліда Нестеренко. Особистими спогадами про голодомор поділився Роман Коваль, закінчуючи датком та закликом до збірки на книжку, що її пише Роберт Конквест заходами Гарварду.

Присвячені 1933 року поеми авторів Світлани Кузьменко та Валентина Боковського прочитали Галина Китаста і Т. Шіян, після чого учасники маніфестації у Вашінгтоні та Сан Франсіско висвітлювали прозірки та взятий на тасьму телевізійний звіт коментатора новинок у столиці країни 2-го жовтня.

Як завжди, з увагою і приємністю слухали присутні виступ молодого місцевого бандуриста Андрія Китастого, який проспівав „Зелений гай, пахуче поле" Павла Грабовського та марш „Україна" І. Багряного, музика Григорія Китастого.

Весь прихід та переведена збірка передані на видання книжки про голод заходами Гарварду.

О. Захарів

У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в неділю, 18-го грудня 1983 року, несподівано, упокоїлася в Бозі,
наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І СЕСТРА
бл. п.
Розалія М. Бартків-Мидляк
з дому Шеременюк
народжена в Україні.

ПАНАХИДА у вівторок, 20-го грудня 1983 р., о год. 7.30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в середу, 21-го грудня 1983 р. з похоронного заведення до церкви св. Юра о год. 9.30 ранку, а опісля на цвинтар Кальварія.

Горем прибиті:

чоловік — ГРИГОРІЙ МИДЛЯК
доньки — НАДЯ І ГАЛЯ
брат — МИКОЛА в Україні
та ближча і дальша Родина

ВІСТІ З ТРЕНТОНУ

У пам'ять Слуги Божого Андрея

(юко). У 39-ті роковини смерти Галицького Митрополита графа Андрея Романа Шептицького - Слуги Божого Андрея, що помер у Львові 1-го листопада 1944 року і якого беатифікаційний процес для визнання його святим Української Помісної, а слід за цим всієї Католицької Вселенської Церкви, розпочався в грудні 1958 року в Римі, трентонський 149-ий Відділ СУК „Провидіння" ім. св. Василія Великого влаштував у неділю, 30-го жовтня ц.р. Святочні сходини своїх членів і запрошених гостей. Такі сходини цей відділ влаштовує оце вже 19-ий рік підряд, починаючи від 1-го листопада 1964 року, коли управа й члени цього Відділу того часу під головуванням Івана Р. Костюка і за життя душпастирів парафії св. Йосафата в Трентоні, Н. Дж., бл.п. братів о. Теодозія і Йосифа Атаманюків, склали урочисті обіти кожного року в роковини смерти Митрополита молитися за визнання його святим. З того часу, йдучи за шляхетним прикладом трентонського відділу, що першим дав почин для влаштування таких сходин, подібні імпрези відбуваються й по інших осередках нашого поселення в ЗСА, зокрема у Філядельфії, де за ініціятивою д-ра Миколи Ценка, вже декілька років Окружна Рада відділів „Провидіння" у співпраці з місцевими відділами святкують ці пропам'ятні роковини.

Першим доповідачем на святочних сходинах 149-го Відділу у 1964 році був проф д-р Григор Лужницький, що з того часу вже восьмий раз на запрошення управи Відділу своїми прецінними, джерельними матеріялами про Слугу Божого Андрея збагачує програми таких сходин. Крім нього, в різних роках доповідачами були: о. митрат Мирослав Харина, душпастирі церкви св. Йосафата о.Володимир Грабець, о. Ярослав Федик, о. митрат Василь Макух, д-р Василь Ленцик, д-р Петро Ісаїв, д-р Микола Ценко, д-р Олександер Білик, д-р Теодозій Крупа, д-р Анна Власенко-Бойцун і мгр Іван Р. Костюк. Часами такі святочні сходини були пов'язані з різнорідними мистецькими програмами у виконанні місцевих і позамісцевих скрипалів, піяністів, співаків, декляматорів і співочо-музичних гуртків, а весь дохід із таких імпрез передається на потреби Музею ім. Митрополита Андрея в Стемфорді, Кон.

Цьогорічні святочні сходини розпочалися Торжественним Богослуженням в намірені беатифікації Слуги Божого Андрея й Панахидою за спокій його праведної душі, що їх відправив в парафіяльній церкві св. Йосафата о. митрат д-р Василь Макух. Негайно після церковних відправ 50 учасників сходин мали неабияку нагоду й насолоду послухати цінну доповідь проф. д-ра Григора Лужницького про актуальні питання у зв'язку з беатифікаційним процесом і вказівками, що ще слід нам усім зробити, щоб цей процес закінчився повним успіхом.

Учні парафіяльної школи (кляса мгр Дарії Самотулка): Лідія Литвин, Таня Кардаш, Ірця Тутко і Андрій Чучук) під проводом учителя цієї школи Степана Шилкевича продеклямували вірш Лесі Храпливої „Митрополит Андрей", а голова управи Відділу інж. Макар Копаниця, що проводив сходинами, прочитав уривки зі статті Владики Роберта-Михаїла, надрукованої у „Шляху" ч. 40 з датою 30-го жовтня ц.р. п.н. „Слуга Божий-Митрополит Андрей".

Молитвою і піснею „Боже, вислухай благання" закінчено сходини, на яких, одначе, забракло чимало членів Відділу й нашої громади, а серед них і самого отця пароха.

На закінчення сходин мгр Іван Р. Костюк, голова Контрольної комісії 149-го Відділу СУК „Провидіння" й голова Осередку Праці Уладу Пластунів Сеніорів, привітав проф. д-ра Григора Лужницького з його 80-літтям. Подавши короткий перекрій всієї діяльности достойного Соленізанта як громадянина, ученого, письменника, публіциста й як прикладного довголітнього члена трентонської громади й парафії св. Йосафата, він склав „вісімдесятлітньому молодцеві" від „сімдесятлітнього старця" щиросердечні гратуляції, закінчуючи їх дружніми побажаннями від усіх присутніх. Грімким гайдамацьким „Многая літа" привітала авдиторія свого улюбленого „Руся" - професора д-ра Григора Лужницького. Зворушений „академією на його честь Соленізат, що приїхав до Трентону в товаристві свого сина д-ра Олександра Лужницького і двох онуків, подякував за честь,і на цьому „академія", мабуть, найкоротша в його житті, бо тривала тільки п'ять хвилин, закінчилась. Ад мультос аннос, професоре!

(юко)

З діяльности СУА в Гартфорді

93-ій Відділ Союзу Українок Америки ім. Олени Степанів в Гартфорді 20-го листопада ц. р. зробив для української громади цього міста й околиці милу несподіванку.

Голова Відділу Ірина Остапюк запросила на той день артистів з України, відоме тріо у складі Евелина Белюц, Олексій Журба і композитор Леонід Вербицький.

Тріо принесло нам до Гартфорду подих України. Евелина Белюц, відома артистка Чернівецького театру, в якому вона працювала 14 років; Олексій Журба— колишній режисер театру ім. Ольги Кобилянської, а Леонід Вербицький, уродженець Харківщини, працював музичним керівником театру ім. Лесі Українки.

Тріо тепер в Америці вже четвертий рік багато працює, щоб занести розсіяній українській громаді пахощі з рідних піль.

І так це тріо 20-го листопада о год. 3:30 по полудні в Українському Народному Домі в Гартфорді на протязі двох годин своїми піснями і гумором перенесло зібрану публіку духово в рідну Україну, Карпати, принесло нам подих України своїм виконанням скомпонованих композитором Вербицьким пісень на слова Ліни Костенко, В. Симоненка й інших.

Евелина Белюц, яка має злібности переходити з ліричних на трагічні, а як треба то і комічні ролі, викликала бурхливі оплески.

Олексій Журба бавив публіку,своїм природним гумором. Особливо публіка захопилась видданим з гумором скетчем з комедії „Сватання на Гончарівці" і з життя Дивізії, що було актуальним, бо якраз тиждень тому у нашій громаді відсвятковано 40-ліття Дивізії.

Публіка, повстававши з місць,бурхливими оплесками попрощала артистів.

Ольга Платош-Стеткевич

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Відбиванковий трійковий турнір УАСТ „Леви" в Равнд Лейку.

УСВТ „Ч. Січ" - „Калябрія" С.К. 3:2

До своєї довгої серії перемог в осінній рунді сезону копаного м'яча І-ша дружина „Ч. Січі" додала ще одну, яку цим разом здобула з лідером Італійсько-Американської Футбольної Ліги Ню Джерзі, італійським клюбом „Калябрія" вислідом 3:2. Цей вже третій черговий „подвиг" українських футболістів, які в трьох різних конкуренціях завдали перших поразок сезону лідерам трьох різних ліг: вірменському клюбові за першенство „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліги Ню Джерзі, німецькому клюбові „Спортфрендс" з І-ої дивізії Космополітальної Ліги за аматорську чашу ЗСА і, врешті, з цим італійським „Калябрія", який очолює „Мейджор Дивізію" у згаданій футбольній лізі. Якщо два перші суперники нашої дружини були відомі змагунам з інших зустрічів, то „Калябрія" була цілковито незнайомим партнером. Клясу, стиль і силу цієї італійської дружини „Січовики" були змушені відкривати в часі звітової зустрічі. Згідно з вислідом та перебігом змагань, це відкриття пройшло для нашої дружини з гарним успіхом. Вже в 5-ій хвилині „Ч. Січ" вела 1:0, що його з швидкої акції нашого нападу здобув Марко Хмілевський. Цей голь дещо приголомшив змагунів гостей і вони в більшости діяли на своїй половині, хоча напад не переставав проводити швидкі рейди в підворіття господарів. У 25-ій хвилині Сабрій успішно закінчив чергову акцію нашого нападу, який устійнив вислід половини 2:0.

Після перерви італійці почали швидше темпо гри, завдяки якому в 65-ій хвилині знизили вислід 1:2, здобувши голя з карного стрілу, що його призначив суддя за підкошення змагуна на карному полі нашим обо ронцем. Три хвилини пізніше Сабрій, що мав декілька інших нагод, врешті, здобув свого другого голя зустрічі, який, як пізніше показалося, вирішив долю цих змагань. В 78-ій хвилині суддя видалив з гри одного із змагунів „Калябрії" за брутальну поведінку, але це не перешкодило гостям у 80-ій хвилиній здобути свого другого голя зустрічі. В кінцевій фазі змагань „Січовики" створили ще кілька критичних ситуацій в підворітті гостей, але їх не зуміли використати наші чолові „снайпери". Склад „Ч. Січі": М. Хамуляк, Р. Букачевський, Ю. Бакун, Д. Брієнза, Дж. Зулійо, Р. Саба, А. Бакун, М. Хмілевський, Д. Матіяш, М. Торій, С. Сабрій, М. Берман. Провідник Вол. Бакун.

(от)

УСК Ню Йорк — Нортпорт С.К. 1:1

Ці змаганя за чашу Джека Флемгафта, що відбулися 20-го листопада ц.р., були перервані в 85-ій хвилині коли на площу вибігла незадоволена публіка. В 20-ій хвилині Мартінез здобув для УСК-у ведення 1:0; Нортпорт вирівняв вислід 1:1 у 80-ій хвилині, і швидко після цього незадоволені глядачі гостей вибігли на площу змагань, в наслідок чого суддя залишив площу змагань. Рішення у справі цієї зустрічі зробить спеціяльна Комісія Стейтової Асоціяції копаного м'яча.

УСК Ню Йорк — Гоменетмен С.К. 5:3

Цю велику перемогу І-ша дружина УСК-у здобула 27-го листопада ц.р. за першество ІІ-ої дивізії Космополітальної Ліги. Завдяки цій перемозі, наша дружина зміцнила свою позиція у показнику табелі розгривок і після втрачених точок вирівнялася з лідерами дивізії, якими тепер є АФК „Рапід" і „Сілвер Лейк". Відбувши досі шість змагань, УСК має на своєму конті 8:4 точок і 12:7 відношення голів. Переможні голі в звітовій зустічі здобули: Палаційо, Мартінез, Коваленко, Рамірез і Вербицький.

С.К.

Відбиванковий турнір УАСТ „Леви" Чикаго

У суботу й неділю, 17-го і 18-го серпня ц.р., відбувся на оселі „Самодопомоги" в Равнд Лейку, поблизу Чикаго, п'ятий з черги відбиванковий, трійковий турнір УАСТ „Леви", так зв. „Лайонс ЛУАВ". Це перший такий турнір на відновлених кортах на цій оселі. Розгривки відбулись у трьох групах, двох чоловіків та одній жінок. Чоловіча група „А" - 8 дружини, група „Б" - 4 дружини, жіноча - 8 дружин. Разом усіх 20 дружин. Деякі з них приїхали з далеких міст: Ню Йорку, Дітройту, Рок Айленду та Медісон, Вісконсін.

У суботу відбулися розгривки в усіх групах, системою кожний з кожним, та жіночі півфінал і фінал. У фіналі жіноча дружина з Чикаго в складі: С. Гілеспі, Д. Сандерс та К. Кіф, перемогла дружину „Леви" в складі: У Білинська, Г. Маркевич та Л. Данн, вислідом 15:13 і 16:14. В неділю відбулися півфінали чоловічих дружин. У групі „Б" з Ню Йорку (Т. Гнатейко, Б. Іваськів, М. Ковалик і Т. Ковалик) та дружина з Чикаго (О. Березецький, О. Сандуляк, П. Диглало та М. Троцук) поділилися першим місцем на підставі рівної кількости здобутих точок.

У чоловічій групі „А" сильна дружина з Чикаго в складі: Дж. Кіф, К. Іверсон, М. Боско та Р. Сулма, перемогла у фіналі у дуже завзятій та емоційній грі дружину УАСТ „Лев" у складі: Р. Ткачук, М. Маркевич, О. Олексюк, вислідом 15:12, 15:11. Фінальним змаганням приглядалося коло 150 гостей та любителів відбиванкової гри. Відбиванкова ланка УАСТ „Леви" щиро вдячна установам, які своєю фінансової допомогою уфундували чаші і нагороди чим причинилися до успішного проведення турніру. Фундаторами були: каса „Самопоміч", броварня „Ангойзер Буш", ресторан „Галан", спортова фірма „Адідас". Провід турніру рівнож складає щиру подяку: д-рові П. Вигінному, П. Вишницькому, М. Дахнівському, Р. Маркевичеві, М. Вишницькому, Управі оселі „Самодопомоги" та Пласт-Приятові". Завдяки їхній допомозі та підтримці нам вдалося провести та успішно закінчити цей традиційний турнір, що його влаштовує відбиванкова ланка УАСТ „Леви" Чикаго.

Юрко Куріца

Появилося нове число журналу „Наш Спорт"

Вже вийшло з друку нове різдвяне 20-те число єдиного в сучасну пору українського спортивного видання у вільному світі, яким є орган УСВТ „Ч. Січ" — „Наш Спорт". В новому числі „Нашого Спорту" є поміщені вичерпні матеріяли про широку діяльність УСВТ „Ч. Січ", осяги дружин, ланок і спортовців, факти про відбуту 14-ту Спортову Школу, цікаві дані про успіхи ланок копаного м'яча УСТ „Крила" Чикаго і УСТ „Черник" Дітройт. Багато місця присвячено осягам спортовців в сучасній Україні. Усі матеріяли ілюстровані історичними фотознімками. Зацікавлені читачі знайдуть теж цікаві матеріяли про чергові Олімпійські Ігри в Лос Анджелесі, статті на спортово-виховні теми, на теми здоров'я, гуморески, спортову поезію та багато інших в українській і англійській мовах.

Бажаючі олержати це число „Нашого Спорту" можуть замовити його,висилаючи 3 доляри, що включає ціну і кошт пересилки. Замовлення слід висилати на адресу: „Our Sport" 680 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106.

Посвячення нового будинку УСО „Тризуб"

У неділю, 20-го листопада, на простору площу УСО „Тризуб" у Горшемі, Па., зійшлося понад 300 любителів спорту та прихильників українського спортового осередку „Тризуб", щоб бути свідками й учасниками благословлення новозбудованого будинку на цій площі.

Чин благословлення довершив Владика Роберт Михаїл спольно з о. протоієреєм Франком Істочином; співав хор, складений з членів різних хорів під дириґуванням Петра Дляботи. Церемонією благословлення і програмою врочистости керував голова будівельного комітету інж. Богдан Сірий, який у своєму слові подав коротку історію придбання та розбудови площі. Після чину благословлення Владика Роберт Михаїл виголосив відповідне слово.

Кумами, які перетяли стяжку при вході до модерного спортового будинку, були Владика Роберт Михаїл, о. протоієрей Ф. Істочин, голова УСО „Тризуб" інж. Ігор Чижович, Ярослав Кохан, Богдан Сірий, Дмитро Стулковский, Антін Федорович Степан Бриндзей, Роман Савчак, Онуфрій Щесняк, Слава Галавай, Андрій Штурма, ред. Євген Зиблікевич, Тед Кулп, мгр Марта Шиприкевич, Микола Бойчук, Мирон Ганушевський, головний організатор УНС Степан Гавриш, Ілярій Мазепа і головний фінансовий секретар „Провидіння" інж. Ігор Смолій. Кожний з кумів зберіг частину ленти на пам'ять.

Церемонія закінчилися коротким словом голови УСО „Тризуб" інж. Ігоря Чижовича, який дякував жертводавцям, що склали свої пожертви при реєстрації.

Потім відбулося прийняття в залі новозбудованого і пристосованого до спортових потреб будинку, старанно підготоване жіноцтвом УСО „Тризуб". Учасники врочистости, які вщерть виповнили залю, привітали нове досягнення УСО „Тризуб" шампанським та заспівали „Многая літа". З нагоди посвячення була опублікована пропам'ятна книжка з історією УСО „Тризуб" та описами засиль, які довели до закупу цієї 38-акрової площі й побудови на ній будинку.

Молодь, для якої фактично була закуплена ця посілість для спортових змагань з різних ділянок, використала нагоду і завзято вправляла копаний м'яч поблизу щогол, на яких майоріли американський і український прапори.

Площа засаджена різними деревами, що їх подарував і розсаджував інж. Іван Скіра.

Новий розбудований осередок „Тризуба" поза містом служитиме відтепер як надзвичайно догідне місце для розваг, фестивалів та інших імпрез.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 1-го СІЧНЯ 1984 Р.

Парма, Огайо. Річні загальні збори Б-ва Василія Великого 364-го Відділу, о годині 1-ій по полудні в залі Сумівської домівки при школі св. Йосафата, 5720 State Road, Parma Ohio.

Марія Брездун — секр.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮРІЙ ПОРОХНЯК, член УНС Відд. 219-го ім. М. Грушевського в Нюарку, Н. Дж., помер 15-го листопада 1983 року на 91-му році життя. Нар. 1893 року в с. Сели, пов. Збараж, Україна. Членом УНС став 1924 року. Залишив у смутку дружину Катерину, сина Евгена і п'ятеро внуків. Похорон відбувся 17-го листопада 1983 року на цвинтарі в Нортгемптоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Марія Т. Юров, секр.